

Dekonstrukcija floralnih motiva

Tomaško, Valentina

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Academy of Applied Arts / Sveučilište u Rijeci, Akademija primijenjenih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:279:811829>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

University of Rijeka
Academy of
Applied Arts

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Academy of Applied Arts - Repository APURI](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
AKADEMIJA PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI
Prijediplomski sveučilišni studij
Likovna pedagogija

ZAVRŠNI RAD
DEKONSTRUKCIJA I REDUKCIJA FLORALNIH MOTIVA

Mentor:

Studentica:

Izv. prof. mr.art Melinda Kostelac
0287008455

Valentina Tomaško,

Rijeka, lipanj 2024.

Sadržaj

1. Sažetak	1
2. Uvod	2
3. Ideja završnog rada – polazište i inspiracija	3
3.1. Floralni motivi kroz povijest i umjetnost.....	4
3.2. Botanički crteži.....	7
3.3. Botanički ilustratori	8
3.4. Floralni motivi u suvremenoj umjetnosti	10
4. Umjetnički uzori i metoda komparacije kao temelj gradnje likovnog djela	11
5. Tehnike završnog rada	12
6. Dekonstrukcija.....	16
7. Zaključak.....	17
8. Popis literature	18
9. Popis reprodukcija.....	19

1. Sažetak

Za izradu svojeg prijediplomskog završnog rada odabrala sam medij grafike, odnosno grafiku dubokog tiska. U uvodu ću objasniti koja mi je bila inspiracija i polazna točka za nastanak svog završnog rada te kako su se floralni motivi pojavljivali i razvijali kroz povijest umjetnosti s naglaskom na botaničke crteže. Nakon toga obrazložiti ću i opisati grafičkim tehnikama koje sam koristila i prostoru grafike u dubokom tisku te kako je došlo do konačne realizacije završnog rada. Radi polazne ideje pojasniti ću kontekst dekonstrukcije floralnih motiva, a teorijski i praktični dio objedinila bih zaključkom, koji čitatelju dalje otvara pitanja o likovnim djelima, inspiraciji, dekonstrukciji i kreaciji. Praktični dio je potkrijepljen fotografijama skica, matrica, alata za izradu i samih završnih otisaka.

2. Uvod

Cvijeće je stoljećima umjetnicima davalo mnoge mogućnosti za komunikaciju svojih emocija, koncepata i razmišljanja te da iste rezoniraju s publikom. Imalo je simbolično značenje u različitim kulturama kao što su ljubav, čistoća, smrtnost, ponovno rođenje.¹

Izborom cvijeća kao motiva na slici može umjetničkom djelu dati nove slojeve značenja te angažira publiku na psihološkoj, emocionalnoj i intelektualnoj razini i drugim razinama, dok gledaju umjetničko djelo, ovisno o njihovoj vlastitoj uvjetovanosti. Prikaz cvijeća u umjetnosti odražava kulturu i povijest vremena u kojem je nastalo. Različite vrste cvijeća ima specifično kulturno značenje. Na primjer lotosov cvijet u azijskim kulturama simbolizira čistoću i prosvjetljenje dok u zapadnim kulturama ruža simbolizira ljubav i strast. Cvijeće pomaže u narativnosti slike.² Na slikama mrtve prirode raspored cvijeća pruža uvid na svakodnevni život, i vrijednosti tog razdoblja. Također cvijeće u umjetnosti može dočarati niz osjećaja poput radosti, nostalgije, melankolije ovisno o umjetnikovoj namjeri. Kroz povijest umjetnosti umjetnici su eksperimentirali sa tehnikama, načinima, i stilovima kako bi dočarali bit cvijeća. Od botaničkih ilustracija 15. stoljeća do apstraktnih interpretacija moderne umjetnosti, prikazi cvijeća dovelo je do umjetničke inovativnosti i promaknulo granice umjetnikovog izričaja.³ Prikaz cvijeća u umjetnosti često je pod utjecajem globalne razmjene botaničkog znanja i davanja i uzimanja egzotičnih vrsta. Kako si i religije dolazile u kontakt s novim vrstama biljaka, dovelo je do međugre između prirode, istraživanja i umjetnosti.

¹ <https://moderna-galerija.hr/>

² <https://www.vangoghmuseum.nl/>

³ <https://www.wikiart.org/>

3. Ideja završnog rada – polazište i inspiracija

Tema završnog rada je postupna dekonstrukcija cvjetnog motiva to jest suncokreta. Završni rad se sastoji od tri cinčane matrice. Inspiracija sa temu završnog rada su bili botanički crteži i pejzaži. Dekonstrukcija se u mojem radu očituje u povećanju i smanjenju elemenata na matricama. Dodavanjem i brušenjem tonova došlo je do redukcije elemenata i motiva kakvi su prisutni i u samim crtežima. Do redukcije dolazi postepeno. Na prvoj matrici prikazana su tri suncokreta. Prikazani su detaljno gotovo kao botanički crtež. Druga matrica je prikaz spleta suncokreta. Prikazani su detaljno u prvom planu, a manje detaljno u drugim planovima. Na drugoj matrici dolazi do dodavanja elemenata. Dodavanja tonova, cvjetova, stabljika, listova. Redukcija dolazi u zadnjom matrici gdje su cvjetovi, listovi, tonovi stopili u jednostavnu kompoziciju koja podsjeća na mrežu to jest reducirali su se u apstraktne plohe tonova. Zadnja matrica odiše jednostavnošću i čvrstoćom. Redukcija konstrukcije u umjetnosti slikanja se često odnosi na smanjenje broja elemenata u kompoziciji kako bi se postigao minimalistički efekt ili naglasila određena forma ili boja, zbog čega i sam rad ima za cilj ukloniti bilo kakav posrednički motiv⁴. Također zadnja matrica može simbolizirati industrijsku ogradu. Cvijeće i stabljike se pretvaraju u ogradu zbog uništavanja prirode. Ekološka komponenta rada je upravo u pretvaranju prirode u ogradu. Prostor u kojem se to cvijeće nalazi sagrađen je od tonova lavira nanesenih u plohama u raznim smjerovima. Tako stvorena pozadina daje dubinu i atmosferu samom radu koja je ekspresivna i apstraktna te služi opisu elemenata.

Linije na zadnjoj matrici su vrlo ravne i oštrije nego na ostalim matricama. Asociraju na ogradu i granje koje se zaplelo u istoj. Pozadina je dosta svjetla bez puno naznaka prostora. Zadnja matrica je potpuno reducirana, bez detalja. Na toj matrici se ponavljaju dva uzorka, lišće i linije stabljika. Redukcija se očituje i u tome što su stabljike plohe sastavljene od jednog do par tonova bez detalja. Pozadina je kao i na drugom radu apstraktna, te pruža atmosferu radu te je sagrađena od tonova lavira nanesenih u svim smjerovima. Stabljike su kao oграда u koju proviruje prostor pozadine, te se zajedno isprepliću. Jedinе naznake prirode su malo detaljniji listovi koji prikazuju da je, unatoč tome što je oграда uništava, priroda ju jača.

⁴ Redukcija je svođenje složenoga na jednostavnije odvajanjem dijelova; smanjivanje. (<https://hjp.znanje.hr/>) Likovna redukcija je pojednostavljivanje elemenata na najosnovnije elemente. <https://www.hrvatski-fokus.hr/2019/03/20382/>

3.1. Floralni motivi kroz povijest i umjetnost

Cvijeće je univerzalni simbol ljepote. U umjetnosti se cvijeće koristilo za simboliziranje vjerskih i duhovnih tema. Uključivanje cvjetnih motiva u umjetnost započelo je prije mnogo tako što su mnoge civilizacije urezivale cvjetove u svoju keramiku, i nosile ih kao modne dodatke. Prvi cvijet predstavljen u umjetnosti je lotosov cvijet. Egipćani su koristili lotosov cvijet kao motiv za murale, njime su ukršavali kremaiku i amulette te su ga umetali i u ceremonijalni nakit. Vjerovali su da je lotosov cvijet simbol sunca i da ima veze sa ljudskim stvaranjem kao i sa ponovnim rođenjem. U srednjem vijeku svaki cvijet je imao svoje značenje. U to vrijeme većina ljudi je bila nepismena pa su se umjetnici koristili cvijeće i biljke kako bi komunicirali s publikom⁵. Tijekom renesanse umjetnici su počeli slikati mrtve prirode koje su postale popularne teme. Renesansni umjetnici koji su uglavnom radili triptihe, freske i oltarne pale za crkve i privatne umjetnine za bogate pokrovitelje radili su određeno cvijeće unutar svojih kompozicija kao simbole za poučavanje vjernika. "Ikonski primjer je tog razdoblja je 'Primavera' Sandra Botticellija koje ilustrira mitološke likove u vrtu ukrašenu cvijećem. Razrađena simbolika cvijeća na ovoj slici je alegorija plodnosti, proljeća i obnove."⁶ Umjetnici baroka su zamršene detalje i bogate boje cvijeća koristili u svojim mrtvim prirodama kao simboliku bogatstva i prolaznosti. Slikarska tehnika chiaroscuro omogućila je novu dimenziju prikaza cvijeća." Djelo 'Košara s voćem' Carvaggio prikazuje voće i cvijeće. Na slici je košara s voćem, u kojoj se nalaze plodovi u različitim fazama zrelosti i propadanja, što može simbolizirati blijeđenje ljepote i prolaznost svega. "⁷ Nizozemsko zlatno doba svjedočilo je značajnoj ekspanziji cvjetnih slika mrtve prirode, prikazujući umjetnost slikara poput Jana Brueghela starijeg i Rachel Ruysch. Prelazeći u doba rokoka slike cvijeća postaju delikatnije, nadopunjavajući i opuštenu prirodu tog razdoblja. U romantizmu slike cvijeća poprimile su emocionalni i simbolični značaj. Umjetnici su nastojali uhvatiti prolaznost i ljepotu prirode često koristeći cvijeće kao metaforu za prolaznu prirodu života. Živahne boje i detalji korišteni

⁵ Lotus u egipatskoj umjetnosti simbolizira uskrsnuće. Žene u Novom kraljevstvu često nose lotosov cvijet kao ukrac u kosi. Lotusovi cvijetovi često su se prinisili kao žrtve u čest boga Raa ili u grobnicama.

(<https://www.amz.hr/>)

<https://hurghadalovers.com/lotus-flower/>

⁶ <https://thursd.com/>

⁷<https://thursd.com/>

su da izazovu osjećaj nostalgije kod gledatelja. ⁸ Tijekom razdoblja impresionizma cvijeće se pojavilo kao sredstvo za bilježenje prolaznih trenutaka boje i svjetla. Neki su zanemarili mrtvu prirodu dok su drugi izložili cvijeće u bukete iza figura ili kao pozadine. Claude Monet je jedini u doba impresionizma stvarao slike koje su se isključivo prirodom . "Van Goghova serija 'Suncokreti', odražava njegove unutarnje borbe usred žarke kreativnosti. Prva serija, rađena u Parizu 1888., prikazuje cvijeće koje leži na zemlji, dok je druga, poznatija scenografija rađena godinu dana kasnije u Arlesu, a prikazuje buket od tri suncokreta u vazi.. Cvijeće je postalo način za izražavanje psihe umjetnika." ⁹ Slikao je cvijeće onako kako se pojavljuje u prirodi. Razdoblje secesije odnosno bečki ogranak 'Art Nouveau' koji je djelovao od 1892. do 1906. je stvorio organski stil s cvjetnim dizajnom. "Taj ogranak je nastao kao reakcija na strogu akademsku umjetnost viktorijanskog doba. Uzor su pronašli u japanskim drvorezima koji su ih nadahnuli za povratak prirodi. Garne kivija, ranunkulusa i kala su cvijeće koje se savija i spiralno krasi dizajne u secesijskom stilu. Karakteristike tog stila su :elegantnost, manje je formalan, vijugave linije. "¹⁰

Neki od umjetnika poznatih umjetnika koji su se bavili floralnim motivima su : Claude Monet, Jan van Huysum, Takashi Murakami. Georgia O'Keeffe

Slika 1 Georgia O Keeffe, *Oriental Poppies*, 1928.

⁸ <https://thursd.com/>

⁹ <https://thursd.com/>

¹⁰ <https://janegodshalk.com/>

Slika 2 Claude Monet, Water Lillies, 1916.

3.2. Botanički crteži

Botanička ilustracija se pojavila kao umjetnička forma u 15. i 16. stoljeću. Istraživači i botaničari nastojali su dokumentirati razne biljne vrste na koje su naišli na putovanjima u nove zemlje. Te detaljne ilustracije su služile i kao znanstveni zapisi, ali i kao estetski prikazi složenosti prirodnog svijeta. Ilustracije mogu prikazivati karakteristike i okolinu biljke, gornje i donje površine lišća, i specifičnosti cvjetanja, pupoljaka, sjemenja i korijenskog sustava. Doprinijele su razvoju novih umjetničkih materijala i razvoju novih tehnika. Umjetnici su koristeći gravure i vodene boje prikazivali složene detalje različitih biljaka. Botanička ilustracija postala je visoko cijenjena zbog svoje mješavine znanstvene strogosti i umjetničkog izražavanja. Najranije sačuvano ilustrirano botaničko djelo je Codex vindobonensis. To je kopija Dioskoridove De Materia Medica, a izrađena je 512. za Julijanu Aniciju, kćer bivšeg zapadnorimskog cara Olibrija. Grčki fizičar Krateus se smatra ocem botaničke ilustracije.¹¹

¹¹ <https://www.botanicalartandartists.com/>

3.3. Botanički ilustratori

Jacques Le Moyne de Morgues (1533.-1588,) njegovo umjetničko djelo predstavlja prijelaz fokusa sa srednjovjekovnog religioznog simbolizma biljaka na renesansi naglasak na znanstvenom istraživanju i ljepotu botaničke ilustracije,

Alexander Marshal (1620.-1682.) stvorio je florilegij.

Elizabeth Blackwell (1707.-1758.) prva Britanka koja je gravirala i crtala biljke.

Gerog Dionysius Ehret (1708.-1770.) usavršio je Linneaov stil botaničke ilustracije.

Mary Delany (1700.-1788.) stvorila je botaničke kolaže poznate kao " mozaici od papira".

Pierre Jean François Turpin (1775.-1840.) smatra se jednim od najboljih botaničkih ilustratora Napoleonove ere i kasnije.

Lilian Snelling (1879.-1972.) vjerojatno najvažnija britanska botanička umjetnica prve polovice 20.stoljeća.

Slika 3 Mary Delany, The art of the late bloomer,

Slika 4 Alexander Marshall, botanical illustration

Slika 5 Georg Dionysius Ethret, Asters

Slika 6 Gerg Dionysius Ethret, Blue grape Muscat Noir

3.4. Floralni motivi u suvremenoj umjetnosti

U suvremenoj umjetnosti slike floralnih motiva su se razvile kako bi obuhvatile širok raspon stilova i interpretacija, od hiperrealizma do apstraktnih izraza boja i oblika. Mnogi umjetnici koriste cvijeće kao sredstvo za ekperimentiranje pomičući granice tradicionalnih tehnika. Kao rezultat slike cvijeća ostaju omiljeni žanr koji nastavlja nadahnjivati publiku različite dobi.

Slika 7 Jane Jones, Survivors, 2012.

4. Umjetnički uzori i metoda komparacije kao temelj gradnje likovnog djela

Odabrala sam umjetnika Nikolu Reiseru njegov opus radova treće i druge faze mrtvih priroda. Sličnosti s tim opusom se očituje u tome što je motiv doveden u prvi plan te postavljen pred apstraktnu pozadinu koja ima likovnu funkciju. Njegove mrtve prirode koje se u trećoj fazi isključivo prikazuju vaze s cvijećem.¹² Tehnički ih karakterizira uporaba uljanih boja u prozirnim lazurama kojima umjetnik suprostavlja impastne akcente uvodeći bijele naglaske ili toniranu pozadinu kao element slike.

Usporedila bi se sa njim zbog uporabe apstraktne pozadine koja je u kontrastu sa motivom vaze sa cvijećem. U mojim radovima također je prisutna tonirana pozadina koja je u kontrastu sa glavnim motivom cvijeća te je apstraktna kao i kod umjetnika. Umjetnikove kompozicije su jednostavne, jasne i čiste što rezultira bujnom i kolorističkim bogatstvom tonova.¹³ U tom segmentu smo različiti po kompoziciji, elementi kod umjetnika su jasno raspoređeni na slici dok kod mene su složeniji te se isprepliću te stvaraju svojevrsni „nered“, kaos na radu. No sličnost se očituje u bogatstvu tonova i tekstura koje je prisutno u mojim i u umjetnikovim radovima. Tonovima sam prikazivala volumene i teksturu i stabljika te detalje listova i samih latica. Njegovi cvjetovi su prikazani bez detalja dok su moji detaljni. Također umjetnikovo stvaralaštvo karakterizira i brzina kojom je stvarao što nam je isto zajedničko.

¹² Zvonko Maković, Nikola Reiser

¹³ Željko Grum, Moderna Hrvatska umjetnost

5. Tehnike završnog rada

Za izvedbu samih matrica korištene su tri tehnike dubokog tiska, a to su bakropis, akvatinta i réservation. Nakon precrtavanja crteža obrisno na matricu koristila sam bakropis za naznaku samih stabljika i cvjetova. Jetkala sam ga 10 minuta. Nakon obrisnog bakropisa, kojeg sam gravirala pomoću grafičke igle, dodavala sam tonove réservation na stabljike, cvjetove, listove i pozadinu. Počela sam od najsvjetlijih tonova koje sam jetkala od minute do 3 minute. Nakon toga sam dodala tamnije tonove. Onda sam postepeno produljila jetkanje za druge tonove pomoću kojih sam dobila dubinu i volumen pozadine i samog motiva. Crne tonove sam dobila najprije tehnikom réservationa koji sam jetkala i po 20 min sveukupno te i akvatintom koju sam jetkala 10 minuta. Na kraju sam dodatno zacrnila crnine i detalje u bakropisu. Prva matrica je drugačija od druge dvije po tome što je većinom izrađena u tankom sloju tamnog réservationa i u puno bakropisa. Najviše tonova réservationa se nalazi u samom cvijetu, a listovi su apstraktni dok na drugim matricama su detaljniji. Prva matrica ima više bjelina koja postaje i prostor u kojem se motiv nalazi. Dok kod drugih matrica pozadina je dobivena putem tonova.

Réservation je otopina šećera u prahu, cinkovog bjelila i vode. Nanosi se kistom na mjestima matrice koje želimo tonirati. Nakon toga réservation se suši tek nakon sušenja se prekriva asfaltom. Nakon toga se vrelom vodom asfalt diže te se otkrivaju mjesta gdje se nalazi réservation. Nakon što se sve izdigne stavlja se kolofonij koji se zapeče na pećici te se ubacuje u kiselinu. Kalofonij je prah koji nam dopušta da izjetkamo matricu i dobijemo željene tonove. Tonovi su svjetliji ili tamniji ovisno o duljini jetkanja. Uloga te tehnike na matricama je ta da postignem ekspresivnost i poetiku samih floralnih motiva te dubinu prostora. Dijelove koji su trebali biti nježniji ili su se trebali dodatno naglasiti vodobrusnim papirom kojeg sam umakala u vodu prolazila sam po tim područjima. Time sam ublažavala prijelaze tako što sam skidala slojeve réservationa. Tu matricu sam puno puta jetkala postepeno sam prekrivala svjetlije dijelova dok sam radila i jetkala tamnije dijelove.

Bakropis sam jetkala 10 minuta na samom početku. Te isto na kraju za dodavanje detalja kao što su oni na laticama, linije koje izlaze iz stabljika.

Akvatinta je tehnika koja se dobiva tako što se matrica najprije sva temeljito očisti. Zatim se dijelovi koje ne želimo da se jetkaju prekrivamo asfaltom. Kalofonij koji bacamo na akvatintu

je finiji.¹⁴ Te sve ono što nije prekriveno asfaltom se jetka. Nakon toga se matrica stavlja u kiselinu te se ovisno o duljini jetkanja ta nezaštićena ploha potamni ili posvijetli. Koristila sam tu tehniku za najtamnije površine svojeg rada te najsvjetliji početni ton na stabljikama i pozadini za drugu matricu. Kod dijelova koji u na otisku bili precni omekšala sam to pomoću šabera sa gladilicom kojim skidamo teksturu.¹⁵

Koristila sam kombinaciju akvatinte i réservagea za svoje matrice. Réservage sam koristila za oblikovanje tonskih gradacija, a akvatintu za najtamnije dijelove na matricama.¹⁶

Nakon toga sam se bacila na eksperimentiranje sa zelenim bojama. Koristila sam nijanse zelene boje da se da naglasim prirodu floralnih motiva.

Slika 8 skica za treću matricu

Slika 9 skica za drugu matricu

¹⁴ Dževad Hozo: Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista, 1988.

¹⁵ Dževad Hozo: Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista, 1988.

¹⁶ Dževad Hozo: Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista, 1988.

ZAVRŠNI OTISCI

6. Dekonstrukcija

Dekonstrukcija je suvremena teorijska orijentacija u studiju književnosti, prava te društvenim znanostima koja taj status stječe afirmacijom strategije čitanja koju promovira i razrađuje od sredine 1960-ih francuski filozof Jacques Derrida. Može se sagledati i kao metoda.¹⁷ Koja s jedne strane predstavljala novu metodu čitanja i razumijevanja dok bi s druge strane njena novost bi se sastojala u izostanku stabilne metode. Derrida u jednom svom intervjuu kaže da kod svakoga tko ostavlja pisane tragove vjerojatno postoji želja za idiomatskim obznanjivanjem na način koji se ne može zamijeniti.¹⁸ No čim se pojave znakovi u igru ulazi princip da nema pojedinačnog znaka, već ono jedinstveno i idiomotasko osuđeno je na miješanje s konvencijama i pravilima. Prva gesta dekonstrukcije je da ono jedinstveno svoj "predmet" iznevjeri ne bi li ga na taj način sačuvala. Dekonstrukcija intervenira s ciljem lociranja i distanciranja onog jedinstvenog u jezičnim izvedbama kojima pristupa usprkos deklariranim namjerama njihovih autora te zbog toga ne može izbjeći njihovo uvođenje u općost.¹⁹ "...pisac piše jednim jezikom i logikom, čijim sudstvom, zakonitostima i životom, njegovo djelo ne može apsolutno zavladatai. On se njime služi prepuštajući se na izvjestan način i do određene točke moći sustava."²⁰ Derrida objašnjava, u svojoj knjizi "O Gramatologiji" (De la grammatologie) u središnjem poglavlju "Pretjeranost", moment podvostručujućeg komentara koji mora imati svoje mjesto prilikom kritičkog čitanja.. "I čitanje mora uvijek težiti ka stanovitom odnosu koji pisac ne zapaža, onog čita on vlada pomoću sheme jezika kojim se služi. Ovaj odnos nije nekom kvantitativna razdioba sjene i svijetlosti, slabosti i snage, nego struktura značenja koje kritičko čitanje mora stvoriti."²¹ Pod njime se misli na relativnu stabilnost dominantne interpretacije. Iz toga možemo izvući da se dekonstrukcija pod njenim imenom rade tehnike koje se mogu prenesti iz jednog značenja u drugo te se ne može svesti u neki skup univerzalno primjenjivih obrazaca, a da bi trebalo upamtiti da takvo shvaćanje metode nema veze sa filozofijom kao ni s duhovnim ili humanističkim znanostima.

¹⁷ . Branko Romčević, Metodološki profil dekonstrukcije. Opće postavljanje, pregledni članak. UDK I(045) Derrida J.-2017.

¹⁸ . Branko Romčević, Metodološki profil dekonstrukcije. Opće postavljanje, pregledni članak. UDK I(045) Derrida J.-2017.

¹⁹ . Branko Romčević, Metodološki profil dekonstrukcije. Opće postavljanje, pregledni članak. UDK I(045) Derrida J.-2017.

²⁰ Jacques Derrida, O gramatologiji, Sarajevo, 1996, 217 str

²¹ Jacques Derrida, O gramatologiji, Sarajevo, 1996, 217. str

7. Zaključak

Umjetnici su se kroz povijest bavili tematikom cvijeća na različite načine. Odabirali su ih za prikazivanje prolaznosti života, za prikaze stanja psihe, itd. ne razmišljajući i o tome kako će mi matrice izgledati crtala sam samo predmet to jest samo motiv koji je na kraju potpuno nestao te postao samo ploha tonova koje se isprepliću sa lišćem. U neku ruku prikazuju i moje psihičko stanje zbog isprepletenosti misli i razmišljanja koje mi se konstanto "motaju po glavi". Grafike koje sam izradila predstavljaju spoj dekonstrukcije i interpretacije na crtežima, matricama i završnim grafičkim listovima.

8. Popis literature

1. Branko Romčević, Metodološki profil dekonstrukcije. Opće postavljanje, pregledni članak. UDK I(045) Derrida J.-2017.
2. Zvonko Maković, Nikola Reiser, Zagreb 2005
3. Željko Grum , Moderna Hrvatska umjetnost, Zagreb, 1975. str. 17-22 str.
4. Jacques Derrida, O gramatologiji, Sarajevo, 1996. 206-213.str.
5. <https://www.botanicalartandartists.com/> (pristupljeno 15.6.2024.)
6. <https://janegodshalk.com/> (pristupljeno 16.6.2024.)
8. <https://thursd.com/> (pristupljeni 16.6.2024.)

9. Popis reprodukcija

Slika 1 Georgia O Keefe, Oriental Poppies, 1928.	5
Slika 2 Claude Monet, Water Lillies, 1916.	6
Slika 3 Mary Delany, The art of the late bloomer,	8
Slika 4 Alexander Marshall, botanical illustration	9
Slika 5 Georg Dionysius Ethret, Asters.....	9
Slika 6 Gerg Dionysius Ethret, Blue grape Muscat Noir	9
Slika 7 Jane Jones, Survivors, 2012.	10
Slika 8 Skica za matricu 2, zapetljani suncokreti.....	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Slika 9 matrica tri	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Slika 10 matrica 2	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Slika 11 prva matrica, tri suncokreta	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Slika 12 probni otisak, slika 13 probni otisak, slika 14 probni otisak.	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.